

บทที่ 1

บทนำ

อุตสาหกรรมไม้ดอกไม้ประดับในต่างประเทศได้แสดงแนวโน้ม ของความนิยมการใช้ ดอกไม้ชนิดใหม่ๆ มากขึ้น (จิรวัดน์,2535) รวมถึงพืชสกุลกระเจียวเช่น ปทุมมา (*Curcuma alismatifolia* Gagnep.) และขมิ้นแดง (*Curcuma roscoeana* Wall.) ทั้งในแง่ปลูกเป็นไม้ตัดดอก และปลูกเป็นไม้กระถาง พืชสกุลนี้ปลูกเลี้ยงไม่ยากนัก และมีช่อดอกที่มีความสดใสสวยงาม แปลกตา ตั้งแต่สีแสด ม่วงแดง ม่วง ชมพู และขาว (สุรวิช,2537) นับเป็นไม้ประดับพื้นเมือง ของไทยที่สามารถทำรายได้เข้าประเทศปีละหลายล้านบาท ปริมาณการส่งออกในรูปของหัวพันธุ์ ได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพราะกำลังถูกนำมาใช้ประโยชน์กันอย่างแพร่หลายมากขึ้น โดยปี 2535 มีการส่งออกปทุมมาราว 346,152 เหง้า (สุรวิช,2537) และในฤดูปลูก 2537 มีการส่งออกถึง 1,042,029 เหง้า (อรทัย,2538 อ้างจากสุรวิช,2538)

พืชกลุ่มกระเจียวเป็นที่รู้จักกันดีในด้านพฤกษศาสตร์พื้นบ้าน โดยการนำมาใช้ประโยชน์ ทางด้านสมุนไพรและเป็นเครื่องเทศปรุงแต่งรสอาหาร (พวงเพ็ญ,2532) นอกจากนี้พืชสกุลนี้ยังมีความสวยงามของดอกที่มีความหลากหลายทั้งในเรื่อง รูปทรง ขนาดช่อ และสีสันทันที่แตกต่างกัน ออกไป จึงมีศักยภาพเพียงพอที่จะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในแง่ไม้ประดับได้อย่างดี (โอพาร, 2537) แต่ยังคงศึกษาหาข้อมูลพื้นฐานในด้านสรีรวิทยาการเจริญเติบโต ด้านอนุกรมวิธาน ด้าน การขยายพันธุ์ ฯลฯ ของพืชสกุลนี้อยู่มาก ในการศึกษาที่จะปรับปรุงและพัฒนาการใช้ประโยชน์อย่าง สูงสุดเพื่อให้เป็นที่รู้จักของตลาดโลกอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้นต่อไป แต่ปัจจุบันมีการศึกษาข้อมูลใน ด้านต่างๆ อยู่น้อยเนื่องจากเป็นพืชเมืองร้อน

ในธรรมชาติพืชสกุลกระเจียวมีอัตราการขยายพันธุ์ค่อนข้างต่ำ นอกจากนี้การเจริญตามธรรมชาติยังมีระยะพักตัวในช่วงต้นฤดูหนาวถึงต้นฤดูฝน ทำให้สามารถปลูกได้ครั้งเดียวในหนึ่งปี ในปัจจุบันนอกจากพันธุ์ป่าที่นิยมปลูกกันแล้วยังได้มีการปรับปรุงพันธุ์ โดยการผลิตลูกผสมใหม่ๆ ขึ้น(พิมพ์ใจและคณะ,2539) จึงจำเป็นต้องหาเทคนิคการขยายพันธุ์ที่มีประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มปริมาณของกระเจียวให้มากยิ่งขึ้นและผลิตต้นพันธุ์ที่มีความสม่ำเสมอจำนวนมากเพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิธีการที่เหมาะสมสำหรับการขยายพันธุ์กระเจียวพลอยทักษิณ (*Curcuma aurantiaca* van Zijp) เบอร์ A033 ในสภาพปลอดเชื้อ
2. เพื่อศึกษาส่วนประกอบของอาหาร ขึ้นส่วนพืช และสภาพของอาหารที่เหมาะสมสำหรับการขยายพันธุ์อย่างรวดเร็วของกระเจียวพลอยทักษิณ เบอร์ A033